

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 100.

Vydána dne 18. prosince 1948.

Cena Kčs 5.—.

O B S A H :

(270.—279.) **270.** Zákon o přísaze soudců. — **271.** Zákon o úlevách v plnění některých závazků, které zněly na říšské marky. — **272.** Zákon, kterým se mění a doplňují předpisy o rozhodcích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků. — **273.** Zákon o úpravě uspokojení a o určení splatnosti některých závazků dotčených znárodnovacími a jinými předpisy. — **274.** Zákon, jímž se mění dekret presidenta republiky o opatřeních v řízení vyživovacího hospodářství a rozšiřuje platnost některých jeho ustanovení na území Slovenska. — **275.** Zákon, kterým se přenáší působnost finanční stráže v celním pohraničním pásmu na Sbor národní bezpečnosti. — **276.** Zákon o jednorázových mimořádných přídavecích k důchodům z národního pojištění pro rok 1948. — **277.** Zákon o vánočním příspěvku důchodcům, kteří mají nárok na zaopatření podle zákona o péči o vojenské a válečné poškození a oběti války a fašistické persekuce. — **278.** Zákon o Ústředí pro hospodaření se zemědělskými výrobky. — **279.** Zákon o Velkodistribučním podniku v oboru potravinářském.

270.**Zákon****ze dne 1. prosince 1948****o přísaze soudců.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Soudcovští čekatelé (§ 37 platového zákona) vykonají při nastoupení služby tuto přísahu:

„Přisahám na svou čest a svědomí, že budu věren Československé republice, jejímu lidově demokratickému zřízení, jejímu presidentu a její vládě, že budu zachovávatí zákony a nařízení Československé republiky, že budu své služební povinnosti plnití pilně, svědomitě a nestranně, zejména, že budu poslušen služebních rozkazů představených a že budu přísně zachovávatí úřední tajemství a při veškerém svém jednání budu mítí vždy na zřeteli jen zájmy služby a prospěch republiky a jejího lidu.

Tak přísahám.“

(2) Právní praktikanti (§ 16 zákona o soudní organizaci) vykonají při nastoupení soudní praxe přísahu uvedenou v odstavci 1. Při ustanovení soudcovským čekatelem přísahu neopakují.

§ 2.

(1) Soudci z povolání a soudci z lidu vykonají při nastoupení úřadu tuto přísahu:

„Přisahám na svou čest a svědomí, že budu věren Československé republice, jejímu lidově demokratickému zřízení, jejímu presidentu a její vládě, že jsa vázán jen právním řádem lidové demokracie budu zachovávatí zákony a nařízení Československé republiky a vykládati je v duchu ústavy i zásad lidově demokratického zřízení, že budu rozhodovatí nestranně a podle svého nejlepšího přesvědčení, že od pilného a svědomitého plnění povinností soudcovského úřadu se ničím nedám odvrátiti a že budu přísně zachovávatí úřední tajemství a při veškerém svém jednání budu mítí vždy na zřeteli jen prospěch republiky a jejího lidu.

Tak přísahám.“

(2) Soudce z povolání, který vykonal přísahu podle odstavce 1 a od té doby nepřetržitě slouží jako soudce, neopakuje ji při nastoupení úřadu u jiného soudu.

§ 3.

(1) Přísaha podle § 1 nebo § 2 se vykoná do rukou přednosty (předsedy) soudu (jeho zástupce), u něhož má přísahající úřední působnost, a to tak, že přísahající opakuje předčítanou přísahu a svedí ji podáním ruky. Má-li vykonati přísahu nově ustanovený soudce, který byl současně ustanoven přednostou (předsedou) soudu, učiní tak do rukou přednosty (předsedy) nadřízeného soudu (jeho zástupce), a není-li takového soudu, do rukou člena vlády, v jehož oboru působnosti nastupuje úřad.

(2) Jakmile přísahající vykoná přísahu, podepíše její písemné znění.

§ 4.

(1) Přísahu podle § 2 vykonají i soudci, kteří v den počátku účinnosti tohoto zákona již vykonávají soudcovský úřad, a to do dvou měsíců ode dne počátku účinnosti tohoto zákona.

(2) Přísaha podle předcházejícího odstavce se vykoná tak, že přísahající podepíše písemné znění přísahy, které opatřil datem, a předloží je ve lhůtě stanovené v odstavci 1 přednostovi (předsedovi) soudu (jeho zástupci), u něhož má úřední působnost. Pokud přísahající je sám přednostou (předsedou) soudu, předloží podepsané písemné znění přísahy předsedovi nadřízeného soudu (jeho zástupci), a není-li takového soudu, členu vlády, v jehož oboru působnosti koná soudcovský úřad.

(3) Soudci z povolání, kteří v den počátku účinnosti tohoto zákona jsou přiděleni službou k administrativní službě u justičních nebo jiných úřadů, vykonají přísahu až při opětovém nastoupení služby u soudu, a to způsobem předepsaným v § 3.

(4) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahuje na soudce z lidu, ustanovené podle § 5 zákona ze dne 6. října 1948, č. 232 Sb., o státním soudu, u státního soudu nebo u nejvyššího soudu, kteří již vykonali přísahu podle § 9 zmíněného zákona.

(5) U soudce z povolání, který přísahu podle odstavce 1 bez omluvného důvodu ve stanovené lhůtě nevykoná, nebo který odepře vykonati přísahu podle odstavce 3, nastává zrušení služebního poměru. Ke dni rozvázání služebního

poměru vydá státní správa za bývalého soudce příslušnou částku podle předpisů o přestupu ve veřejnoprávním důchodovém pojištění (opatření). Jinak zanikají veškeré povinnosti práva a nároky ze služebního poměru bývalého soudce a jeho rodinné příslušníky.

(6) U soudce z lidu, který bez omluvného důvodu nevykoná ve stanovené lhůtě přísahu podle odstavce 1, se má za to, že se vzdal soudcovského úřadu.

§ 5.

(1) Ustanovení tohoto zákona se nevztahuje na soudce u vojenských soudů.

(2) Ustanovení § 39 zákona ze dne 10. prosince 1946, č. 232 Sb., o poročních soudcích, zůstává nedotčeno.

§ 6.

Zrušuje se platnost, po případě použitelnost dosavadních předpisů o přísahách (slibech) soudcovských čekatelů, právních praktikantů, soudců z povolání a soudců z lidu, pokud odporují tomuto zákonu. Zejména zrušují zákon ze dne 2. prosince 1919, č. 13 S. z roku 1920, kterým se mění ustanovení o služební přísaze právních praktikantů, auskultantů, soudních notářů, soudců a advokátů, ustanovení č. 2 a 3 úpravy pověřenectva Slovenské národní rady pro spravedlnost ze dne 13. září 1944, č. 11 Úř. věst., o služební přísahě soudců a státních zaměstnanců ressortu spravedlnosti, veřejných notářů a advokátů.

§ 7.

Tento zákon nabývá účinnosti anem vyhlášením: provedou jej předseda vlády a ministři spravedlnosti, financí a průmyslu.

Gettwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Čepička v. r.

Klíment v. r.

271.

Zákon

ze dne 1. prosince 1948

o úlevách v plnění některých závazků, které
zely na říšské marky.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Nárok na úlevy v plnění podle tohoto zákona mají dlužníci peněžitých závazků, které vznikly před 10. říjnem 1938 v československých korunách, nebyly dnem 1. srpna 1945 ještě zcela splaceny a

- a) byly zajištěny zástavním právem na nemovitostech v území země České nebo Moravskoslezské nebo Slovenska, obsazeném v roce 1938 Německem (dále jen „pohraniční území“), nebo aspoň byly podloženy dlužním úpisem, který obsahuje úmluvu o pravidelných splátkách a má náležitosti potřebné k tomu, aby se podle něho mohl takový závazek na řečených nemovitostech zástavním právem zajistit, nebo
- b) dlužníkem je okres nebo obec anebo jiná veřejnoprávní korporace se sídlem v pohraničním území,

byly-li podle předpisů okupační moci přeměněny na říšské marky v poměru 1 Kč = 12 feniků, nebo sice v poměru 1 K (Ks) = 10 feniků, avšak dlužníku bylo uloženo uhradit kapitálové vyrovnání (odstavec 2), a mají-li se plnit v korunách podle dekretu presidenta republiky ze dne 2. srpna 1945, č. 36 Sb., o plnění závazků znějících na říšské marky, po případě podle zákona ze dne 11. června 1947, č. 118 Sb., o plnění závazků znějících na říšské marky na Slovensku a v poměru mezi zeměmi Českou a Moravskoslezskou a Slovenskem, anebo bylo-li dlužníku uloženo uhradit kapitálové vyrovnání, aniž závazek byl přeměněn na říšské marky.

(2) Kapitálovým vyrovnáním se v tomto zákoně rozumí částka ve výši 20% závazku podle stavu k 1. říjnu 1940, kterou byli dlužníci povinni uhradit podle předpisů okupační moci Zemské bance a žirovému ústředí v Liberci jako správci pohledávek z kapitálového vyrovnání k věrné ruce.

(3) Úlevy v plnění podle tohoto zákona se nevztahují

- a) na závazky, u nichž došlo po přeměně na říšské marky nebo po uložení povinnosti uhradit kapitálové vyrovnání k převzetí dluhu při zeizení zavazené nemovitosti;

- b) na závazky, u nichž je věřitelem tuzemský peněžní ústav (peněžní podnik), čítajíc v to i tuzemské filiálky cizozemských peněžních ústavů (peněžních podniků), a dlužníkem osoba, jejíž majetek byl konfiskován podle dekretu presidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, nebo podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy, anebo podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 23. srpna 1945, č. 104 Sb. n. SNR, o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel slovenského národa, ve znění nařízení Slovenské národní rady ze dne 14. května 1946, č. 64 Sb. n. SNR, a ze dne 19. prosince 1947, č. 89 Sb. n. SNR.

§ 2.

(1) Byl-li peněžitý závazek, na který se vztahují úlevy v plnění podle § 1, přeměněn podle předpisů okupační moci na říšské marky v poměru 1 Kč = 12 feniků, je věřitel povinen

1. sleviti ze zůstatku dlužného ke dni vyhlášení tohoto zákona jednu šestinu,
2. připsati dlužníku k dobru bezúročně jednu šestinu z úhrnu částek, které zaplatil na závazek ode dne jeho přeměny na říšské marky do dne vyhlášení tohoto zákona; jedna říšská marka se při tom počítá za deset korun.

(2) Částky připsané dlužníku k dobru podle ustanovení odstavce 1. č. 2 se užije na zúčtení a splácení závazku; případný přebytek ve prospěch dlužníkův, pokud vyplývá z plateb vykonaných ve starých platidlech nebo v markách, se vyúčtuje, je-li věřitelem peněžní ústav (peněžní podnik), jako vázaný vklad podle § 7 dekretu presidenta republiky ze dne 19. října 1945, č. 91 Sb., o obnově československé měny. Jiný věřitel je oprávněn vyrovnati takový přebytek převodem ze svého vázaného vkladu na vázaný vklad dlužníkův anebo cennými papíry Likvidačního fondu měnového (§ 10 zákona ze dne 2. července 1947, č. 111 Sb., o Likvidačním fondu měnovém) ve jmenovité hodnotě.

§ 3.

(1) Byl-li peněžitý závazek, na který se vztahují úlevy v plnění podle § 1, přeměněn podle předpisů okupační moci na říšské marky v po-

měru 1 K (Ks) = 10 feniků a při tom dlužníku uloženo uhraditi kapitálové vyrovnání, nebo bylo-li dlužníku uloženo uhraditi kapitálové vyrovnání, aniž závazek byl přeměněn na říšské marky, je věřitel povinen

1. sleviti ze zůstatku dlužného ke dni vyhlášení tohoto zákona tolik procent, kolik činí kapitálové vyrovnání ze závazku spojeného s kapitálovým vyrovnáním,

2. připsati dlužníku k dobru bezúročně

a) stejný procentový podíl jako u č. 1 z úhrnu částek, které zaplatil na závazek spojený s kapitálovým vyrovnáním do dne vyhlášení tohoto zákona,

b) zvláštní úrok s případným příslušenstvím z kapitálového vyrovnání od 1. října 1940 do dne, od kterého byly úroky počítány již ze závazku spojeného s kapitálovým vyrovnáním, pokud byl dlužník za tento zvláštní úrok s případným příslušenstvím zatížen a pokud jej do dne vyhlášení tohoto zákona zaplatil;

jedna říšská marka se při tom počítá za deset korun.

(2) Nezaplatil-li dlužník zvláštní úrok s případným příslušenstvím [odstavec 1, č. 2, písm. b)] zcela nebo zčásti, srazí se ze zůstatku dlužného ke dni vyhlášení tohoto zákona nezaplacená část a ze zbytku se počítá sleva podle odstavce 1, č. 1; jedna říšská marka se při tom počítá za deset korun.

(3) O částkách připsaných dlužníku k dobru podle odstavce 1, č. 2 platí ustanovení § 2, odst. 2.

§ 4.

Bylo-li pro pohledávku z kapitálového vyrovnání jako takovou zapsáno v pozemkové knize zástavní právo, stačí k jeho výmazu pouhé prohlášení peněžního ústavu (peněžního podniku), že dlužníku poskytl úlevy podle § 3, odst. 1.

§ 5.

Od poplatků jsou osvobozena:

1. výmazná prohlášení na částky, o které bylo u peněžitých závazků účastných úlev podle § 1 v důsledku přeměny závazku na říšské marky zapsáno v pozemkové knize více, než činil původní závazek v korunách,
2. prohlášení uvedená v § 4,
3. knihovní žádosti o výmaz částek uvedených pod č. 1 a pohledávek z kapitálového vyrovnání (§ 4).

§ 6.

(1) Tuzemské peněžní ústavy (peněžní podniky), čítajíc v to i tuzemské filiálky cizozemských peněžních ústavů (peněžních podniků), jsou oprávněny převésti na likvidační fond měnový jako pohledávku vůči Německé říši podle § 3, odst. 2, písm. a) zákona č. 141/1947 Sb. částky, které byly dlužníkům sleveny a připsány k dobru

1. podle ustanovení § 2, odst. 1,

2. podle ustanovení § 3, odst. 1 nebo 2, tu však jen tehdy, jestliže kapitálové vyrovnání uhradily zálohově za dlužníky Zemské bance a žirovému ústředí v Liberci nebo jestliže pohledávka z kapitálového vyrovnání na ně právem přešla; jestliže uhradily uvedenému ústavu jen část kapitálového vyrovnání, převedou na Likvidační fond měnový poměrný díl částek dlužníku slevených a k dobru připsaných.

(2) Postoupil-li peněžní ústav (peněžní podnik) pohledávku po 4. květnu 1945 avšak před vyhlášením tohoto zákona jinému peněžnímu ústavu (peněžnímu podniku) a tento ústav (podnik) na ni poskytne dlužníku úlevy podle § 2 nebo § 3, je postupující ústav (podnik) povinen vrátiti tomuto ústavu (podniku) z úplaty přijaté za postoupení pohledávky částku úlev, pokud by byl o ni obohacen.

§ 7.

(1) Z vkladů u peněžních ústavů (peněžních podniků) na vkladní (sporitelní) knížky, vkladní listy nebo běžné účty, které vznikly před 10. říjnem 1938, zněly původně na koruny československé, byly přeměněny na říšské marky v poměru 1 Kč = 12 feniků a v den vyhlášení tohoto zákona ještě trvají, se srazí, pokud pohledávka z vkladů k tomuto dni stačí, jedna šestina z markové pohledávky vkladatelovy ke dni přeměny na říšské marky; při tom se jedna marka počítá za deset korun.

(2) Ustanovení předchozího odstavce platí obdobně o vkladech, které byly v době nesvobody převedeny na peněžní ústavy (peněžní podniky) v pohraničním území peněžními ústavu (peněžními podniky) v ostatním území země České a Moravskoslezské a byly přepočteny v poměru 1 K = 12 feniků anebo byl na ně poskytnut Zemskou bankou a žirovým ústředím v Liberci příplatek 2 feniky na jednu korunu.

§ 8.

Částky sražené podle § 7, jakož i částky, které po 4. květnu 1945 došly nebo ještě dojdou

Zemské bance a žirovému ústředí v Liberci v likvidaci na pohledávky z kapitálového vyrovnání, připadají Likvidačnímu fondu měnovému.

§ 9.

O dohledu nad zachováváním ustanovení §§ 6 a 8 platí obdobně ustanovení § 29 zákona ze dne 11. dubna 1946, č. 92 Sb., o vázaném devisovém hospodářství, ve znění zákona ze dne 19. července 1948, č. 184 Sb.

§ 10.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej ministři spravedlnosti a financí.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Čepička v. r.

272.

Zákon

ze dne 1. prosince 1948,

kterým se mění a doplňují předpisy o rozhodcích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

Zákon ze dne 21. listopadu 1946, č. 228 Sb., o rozhodcích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků, se mění a doplňuje takto:

1. V § 16 se připojuje další odstavec, který zní:

„(3) Ustanovení odstavce 2 neplatí, jde-li o nárok ze závazku, který je nebo bude proti národnímu podniku uplatňován před řádným soudem nebo jiným příslušným orgánem.“

2. § 20 zní:

„(1) Jde-li o nárok ze závazku, který se proti národnímu podniku uplatňuje před řádným soudem nebo jiným příslušným orgánem (§ 16, odst. 3), přeruší soud nebo takový jiný

orgán řízení o tomto nároku v každém období řízení, namítne-li národní podnik, uznávaje závazek, že jde o závazek hospodářsky neodůvodněný. Podá-li národní podnik do tří měsíců ode dne přerušení zatobu na zrušení nebo na jinou přiměřenou úpravu závazku, buď přerušené řízení zastaveno a náklady navzájem zrušeny; rozhodčí soud může ve svém výroku míti zřetel i k těmto nákladům. Nepodal-li národní podnik v uvedené lhůtě žalobu, vzal-li podanou žalobu zpět nebo byla-li žaloba odmítnuta nebo zamítnuta, lze v přerušeném nebo zastaveném řízení pokračovat.

(2) Jde-li v řízení před řádným soudem nebo jiným příslušným orgánem o nárok ze závazku, který je, nehlédě k otázce hospodářské neodůvodněnosti, i jinak sporný, omezí se soud nebo takový jiný orgán, namítne-li národní podnik i hospodářskou neodůvodněnost závazku, na rozhodnutí i ostatních sporných otázkách a ve svém rozhodnutí jen určí, zda nárok ze závazků je či není po právu. Není-li tím věc vyřízena, je pravomocným rozhodnutím, že nárok ze závazků je po právu, řízení přerušeno. Ustanovení odstavce 1, věty druhé a třetí platí i tu s odchylkou, že výrok o nákladech řízení zůstává nedotčen.“

Čl. II.

Byl-li nárok uvedený v § 20 zák. č. 228/1946 Sb., ve znění čl. I, č. 2 tohoto zákona výrokem soudu nebo jiného příslušného orgánu pravomocně určen nebo přiznán již přede dnem vyhlášení tohoto zákona, počíná lhůta tří měsíců k podání žaloby na zrušení nebo na jinou přiměřenou úpravu hospodářsky neodůvodněného závazku dnem vyhlášení tohoto zákona.

Čl. III.

Žalovat na zrušení nebo na jinou přiměřenou úpravu hospodářsky neodůvodněného závazku lze, i když došlo k převodu žalobcova závazku na Fond znárodněného hospodářství podle § 3 zákona ze dne 11. března 1948, č. 51 Sb., o úpravě některých finančních poměrů národních podniků průmyslových a potravinářských; rozhodnutí je pak účinné i proti Fondu znárodněného hospodářství.

Čl. IV.

Rozhodčí soudy zřízené podle zákona č. 228/1946 Sb. ve znění tohoto zákona jsou povolány rozhodovat také o zrušení nebo o jiné přiměřené úpravě hospodářsky neodůvodněných závazků komunálních podniků podle § 10, odst. 2 zákona ze dne 21. července 1948, č. 199 Sb., o komunálních podnicích.

čl. V.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 31. srpna 1948; provede jej ministr spravedlnosti v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Čepička v. r.

273.

Zákon

ze dne 1. prosince 1948

o úpravě uspokojení a o určení splatnosti některých závazků dotčených znárodnovacími a jinými předpisy.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Příslušnost.

Rozhodovat o návrhu na úpravu uspokojení závazků a na určení jejich splatnosti podle ustanovení

§ 5a, odst. 1 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 114 Sb. (příloha vyhlášky ministra průmyslu č. 116/1948 Sb.),

§ 5a, odst. 1 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 115 Sb. (příloha vyhlášky ministryně výživy č. 117/1948 Sb.),

§ 11, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 118 Sb., o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků,

§ 14, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 119 Sb., o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodním zasilatelství,

§ 6, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 120 Sb., o znárodnění obchodních podniků s 50 nebo více činnými osobami,

§ 6, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 121 Sb., o znárodnění ve stavebnictví,

§ 7, odst. 1 zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 122 Sb., o organizaci a znárodnění cestovních kanceláří,

§ 7, odst. 1 zákona ze dne 5. května 1948, č. 123 Sb., o znárodnění polygrafických podniků,

§ 9, odst. 1 zákona ze dne 5. května 1948, č. 124 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepních podniků a ubytovacích zařízení,

§ 5, odst. 1 zákona ze dne 6. května 1948, č. 125 Sb., o znárodnění přírodních léčivých zurojů a lázní a o začlenění a správě konfiskovaného lázeňského majetku,

§ 4, odst. 1 zákona ze dne 19. července 1948, č. 185 Sb., o zestátnění léčebných a ošetrovacích ústavů a o organizaci státní ústavní léčebné péče, a

§ 11, odst. 1 zákona ze dne 21. července 1948, č. 199 Sb., o komunálních podnicích,

náleží krajskému soudu, v jehož obvodě je předlužen majetek je-li příslušných soudů několik, může mezi nimi navrhovatel volit.

§ 2.

Návrh.

(1) V návrhu podle předpisů uvedených v § 1 třeba vylíčit skutkové okolnosti a uvést důkazy, kterých se chce navrhovatel dovolávat; v návrhu je dále uvést, jakou úpravu uspokojení závazků a jakou splatnost považuje navrhovatel za přiměřenou.

(2) K návrhu je připojit:

1. soupis majetku a kapitálu, v kterém třeba uvést, v čem záleží aktiva předluženého majetku, jaká je obecná cena těchto aktiv a jaké jsou tu závazky, a to podle možnosti i s udáním právního důvodu jejich vzniku a přesných adres věřitelů, původního dlužníka, spoludlužníků a ručitelů;
2. přehled udávající celkovou obecnou cenu aktiv a úhrn závazků.

(3) Návrh a jeho přílohy je předložit v tolika vyhotoveních, aby mohlo být po jednom vyhotovení doručeno každému věřiteli, spoludlužníku a ručiteli a aby si po dvou stejnopisech mohl podržeti soud.

(4) Nevyhovuje-li návrh ustanovením zákona, vrátí jej soud k opravě ve lhůtě, kterou zároveň určí. Nezachová-li navrhovatel tuto lhůtu, má se za to, že od svého návrhu upustil.

§ 3.

Zahájení řízení.

(1) Řízení se zahajuje podáním návrhu.

(2) Soud vyřídí návrh vyhláškou v Úředním listu; ve vyhlášce třeba uvést pojmenování soudu, firmu a sídlo navrhovatele, přesné označení předluženého majetku a, pokud jsou známy, jméno a příjmení (firmu), stav a bydliště (sídlo) původního dlužníka. Soud vyzve ve vyhlášce věřitele, spoludlužníky a ručitele, aťy ve lhůtě soudem zároveň určené přihlásili své pohledávky, a upozorní je, že musí přihlásiti veškeré pohledávky, jež tu byly ke dni, kterého navrhovatel vstoupil do závazků předluženého majetku, neboť neucíni-li tak, jejich nároky proti navrhovateli zanikají. Lhůtu k přihláškám věřitelů určí soud zpravidla na 60 dní ode dne uveřejnění vyhlášky.

(3) Vyhotovení vyhlášky se doručí navrhovateli a zároveň se stejnopisem návrhu a jeho příloh všem věřitelům, spoludlužníkům a ručitelům, pokud jsou jejich adresy známy.

§ 4.

Účinek zahájení řízení na spory a jiná řízení.

(1) Nejde-li o nárok na vyloučení věci z předluženého majetku ani o nárok na oddělené uspokojení z určité věci, nelze po zahájení řízení zahájit spory a obdobná jiná řízení proti navrhovateli pro závazky, náležející k předluženému majetku.

(2) Zahájením řízení se přerušují spory, v kterých je navrhovatel žalovaným, a jiná obdobná řízení proti navrhovateli, jde-li o závazek, pro který podle odstavce 1 nelze proti navrhovateli zahájit nový spor nebo nové řízení.

§ 5.

Účinek na řízení konkursní a exekuční.

(1) Pro závazky, do kterých navrhovatel vstoupil, nemůže býti po dobu trvání řízení na předlužený majetek prohlášen konkurs nebo zahájeno vyrovnací řízení, ani nabyto práva na oddělené uspokojení.

(2) V konkursu prohlášeném na jmění uvedené v odstavci 1 před zahájením řízení nelze do pravomocného ukončení tohoto řízení pokračovat; totéž platí o řízení vyrovnacím. Ne-dotčeny zůstávají dříve nabyté nároky na vyloučení věci nebo na oddělené uspokojení z určité věci. Zahájením řízení zanikají však práva na oddělené uspokojení, kterých věřitelé nabyli po začátku dne, kterého navrhovatel

vstoupil do závazků předluženého majetku. Takto zaniklé právo oživne, bylo-li řízení zastaveno nebo návrh odmítnut nebo zamítnut; v takovém případě se lhůta stanovená pro zánik zástavního práva nabytého exekucí na movitých věcech staví až do právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení takto ukončeno. Nezanikl-li nárok na oddělené uspokojení, může soud na dobu trvání tohoto řízení povolit odklad exekučních úkonů, je-li takové opatření nezbytné, aby byla odvrácena újma hrozící navrhovateli nebo věřitelům.

§ 6.

Přihlášky: pohledávek.

(1) Pohledávky věřitelů musí být přihlášeny ve lhůtě stanovené ve vyhlášce, i když jde o nárok na vyloučení věci nebo na oddělené uspokojení; lhůta je zachována, byla-li přihláška podána včas na poštu. Jako pohledávku nelze uplatňovat náklady, které vzniknou jednotlivým věřitelům z účasti na řízení podle tohoto zákona.

(2) Pohledávky se přihlašují podle stavu ke dni navrhovatelova vstupu do závazků; platy konané k tíži předlužené podstaty po tomto dni jsou právně bezúčinné.

(3) V přihlášce třeba uvést číselně výši pohledávky a jejího příslušenství, skutečnosti, na kterých se pohledávka zakládá, jakou třídu věřitel pro svou pohledávku požaduje, a důkazy, kterými může být pohledávka prokázána. Je-li o pohledávce zahájen spor nebo jiné řízení, třeba uvést i procesní soud nebo úřad a spisovou značku; při vykonatelných pohledávkách buď přesně označen exekuční titul. Oddělný věřitel, který se domáhá zaplacení hodnotou věci nekryté části pohledávky, označí v přihlášce věc, na kterou mu přísluší právo na oddělené uspokojení, a uvede, až do které částky je jeho pohledávka pravděpodobně uhrazena tímto právem. Jde-li o nárok na vyloučení věci, buď v přihlášce místo číselné výše pohledávky přesně označena věc, o jejíž vyloučení se žádá.

(4) Přihlášku lze podat i ústně do protokolu. Písemnou přihlášku třeba podati dvojmo. Má-li věřitel v rukou listinu o pohledávce, buď k přihlášce připojen dvojmo její opis a na vyzvání soudu předložen i prvopis.

(5) Věřitelé, kteří mají bydliště nebo sídlo v cizině, jsou povinni jmenovati v přihlášce zmocněnce pro doručování bydlicího v tuzemsku, jinak jim ho ustanoví na jejich náklady a nebezpečí soud.

(6) Nevyhovuje-li přihláška ustanovením zákona, platí obdobně § 2, odst. 4.

§ 7.

Účinek přihlášky na promlčení.

Přihlášením pohledávky v tomto řízení se přetruhuje její promlčení; nebylo-li návrhu vyhověno, počíná se promlčení proti navrhovateli znovu dnem po právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení ukončeno. Byla-li však pravost pohledávky při zkušebním roku popřena, promlčení se ode dne přihlášky až do konce lhůty určené k uplatnění pohledávky toliko staví.

§ 8.

Hodnota pohledávek.

(1) Pohledávka, která není splatná v penězích nebo jejíž výše je neurčitá, se uplatňuje podle hodnoty ke dni navrhovatelova vstupu do závazku. Pohledávka splatná v cizí měně se uplatňuje podle úředního kursu k témuž dni v měně československé.

(2) Nedospělé pohledávky platí za splatné, jsou-li však nezúročitelné, lze je uplatňovati toliko částkou, která se s připočtením zákonných úroků za dobu ode dne navrhovatelova vstupu do závazku do dne splatnosti rovná celé pohledávce.

(3) Nároky na opětuující se dávky po určitou dobu se sečtou a srazí se zákonné úroky za mezidobí podle odstavce 2.

§ 9.

Pohledávky spoludlužníků
a ručitelů.

Spoludlužníci zavázání rukou společnou a nerozdílnou a ručitelé za závazky, jejichž uspokojení má být upraveno podle tohoto zákona, mohou, pokud jim podle obecných předpisů přísluší proti navrhovateli právo postihu, částky, které po dni navrhovatelova vstupu do těchto závazků pro svůj společný závazek zaplatili nebo snad budou muset zaplatit v budoucnosti, přihlásit jako pohledávky podmíněné pro případ, že věřitel pohledávku zcela nebo zčásti v tomto řízení nepřihlásí.

§ 10.

Kompensace vzájemných
pohledávek.

Pohledávky, které v době zahájení řízení mohly být podle obecných předpisů kompensovány, se pokládají za zaniklé a nepřihlašují se. Kompensace je však nepřipustná, nabyla-li některá strana vzájemné pohledávky teprve po dni navrhovatelova vstupu do závazků náležejících k předluženému majetku.

§ 11.

Třídy.

(1) Pohledávky, jejichž uspokojení má být upraveno podle tohoto zákona, se zařazují do čtyř tříd.

(2) Do první třídy náležejí náklady tohoto řízení, jakož i náklady do dne zahájení řízení neskončeného konkursního nebo vyrovnacího řízení o předluženém majetku v poměru, v kterém je tento majetek k celkovému majetku dotčenému konkursem nebo vyrovnáním. Do druhé třídy náležejí pohledávky uvedené v § 54, č. 2 až 4 konk. ř., do třetí třídy pohledávky uvedené v § 55 konk. ř. a do čtvrté třídy všechny ostatní pohledávky; tam, kde tato ustanovení konkursního řádu mluví o dni prohlášení konkursu, je tím pro účely tohoto zákona rozumět den, kterého navrhovatel vstoupil do těchto závazků.

(3) Příslušenství pohledávek, vzniklé až do dne navrhovatelova vstupu do závazků, náleží do stejné třídy jako pohledávka. Pohledávka z titulu náhrady za zaplacení cizího dluhu náleží do stejné třídy jako zaplacená pohledávka.

§ 12.

Seznam pohledávek.

(1) Soud zapíše přihlášené pohledávky do seznamu odděleně podle tříd, v jednotlivých třídách pak v pořadí, v kterém mu došly. Částky náležející do první třídy určí z úřední moci soud a může až do vydání rozhodnutí jimi seznam kdykoliv doplnit.

(2) Druhý stejnopis písemných přihlášek nebo úřední opis přihlášek sepsaných do protokolu, jakož i opisy příloh spolu s opisem seznamu pohledávek, doručí soud navrhovateli.

(3) Účastníci mohou u soudu nahlížet do přihlášek, jejich příloh a do seznamu pohledávek.

§ 13.

Zkušební rok.

(1) Po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek určí soud zkušební rok a vyrozumí o něm navrhovatele a věřitele.

(2) Navrhovatel je povinen se dostavit k zkušebnímu roku, a je-li to možno, opatřit k roku obchodní knihy a jiné zápisníky, které se týkají přihlášených pohledávek.

(3) Při zkušebním roku se přihlášené pohledávky prozkoumávají v pořadí, v kterém jsou zapsány do seznamu pohledávek. Navrhovatel je povinen se vyjádřit určitě o pravosti a o požadované třídě každé přihlášené pohledávky.

(4) Věřitelé mohou při zkušebním roku popírat pravost a požadovanou třídu přihlášených pohledávek a činiti i jiné přednesy.

§ 14.

Odhad.

(1) Byla-li při zkušebním roku popřena navrhovatelem udaná obecná cena aktiv nebo jeví-li se to jinak nutným, může soud naříditi odhad soudním znalcem. O odhadu platí přiměřeně ustanovení o odhadu v exekučním řízení.

(2) Zálohu na náklady odhadu je povinen složit navrhovatel; výši zálohy určí soud.

§ 15.

Sporné pohledávky.

(1) Byla-li při zkušebním roku popřena pravost pohledávky, určí soud lhůtu nejméně jednoho měsíce, v které musí věřitel žádati o určení sporné pohledávky, a to proti všem popírajícím, kteří tvoří pak jednotnou stranu v řízení; byla-li však popřena vykonatelná pohledávka, musí v určené lhůtě odpor uplatnit ten, kdo ji popřel.

(2) Nárok na určení sporné pohledávky nebo odpor lze opřít toliko o právní důvod uvedený při zkušebním roku a nelze požadovat určení částky vyšší, než tam byla uvedena.

(3) Nebyl-li nárok na určení sporné pohledávky uplatněn v stanovené lhůtě, má se za to, že pohledávka nebyla v řízení přihlášena; byla-li zmeškána lhůta k odporu, platí pohledávka za nepopřenu. Na tyto následky třeba účastníky při stanovení lhůty upozornit.

(4) Jsou-li účastníci při zkušebním roku přítomni, není třeba rozhodnutí podle odstavce 1 zvláště vyhotovit; nejsou-li, počítá se stanovená lhůta teprve ode dne doručení písemného rozhodnutí.

§ 16.

Určení sporných nároků.

(1) Náleží-li o věci rozhodovat soudům, je k projednání nároků na určení pravosti přihlášené pohledávky a odporu výlučně příslušný soud, u něhož se vede řízení podle tohoto zákona. Jinak rozhoduje příslušný úřad (orgán). Bylo-li o sporné pohledávce již dříve zavedeno řízení, které bylo přerušeno, je pokračovat v přerušovém řízení; rozhoduje se však v něm jen o nároku na určení sporné pohledávky.

(2) O nároku na určení třídy rozhoduje vždy soud, u něhož se vede řízení, v konečném rozhodnutí.

(3) Pravomocná rozhodnutí o popřených pohledávkách jsou účinná proti navrhovateli a všem věřitelům.

§ 17.

Zjištění pohledávek.

Výsledek zkušebního roku a řízení o určení popřeného nároku vyznačí soud v seznamu pohledávek.

§ 18.

Rozhodnutí.

(1) Jsou-li podle výsledku zkušebního roku všechny přihlášené pohledávky nesporné nebo uplynula-li lhůta k uplatnění popřené pohledávky nebo odporu, rozhodne soud o návrhu. Soud návrh zamítne, nejsou-li tu zákonné podmínky, aby mu bylo vyhověno. Vyhoví-li návrhu, upraví ve svém rozhodnutí, nejsou-li obsahem návrhu, uspokojení přihlášených pohledávek a určí jejich splatnost podle těchto zásad:

1. nedotčeny zůstávají závazky, vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věci z podstaty předluženého majetku, pokud takové nároky nezanikly nepřihlášením, znárodněním nebo zestátněním;
2. nedotčeny zůstávají též závazky, vyplývající z nároků věřitelů na oddělené uspokojení z určité věci, pokud jsou kryty hodnotou této věci a pokud nezanikly nepřihlášením nebo podle § 5, odst. 2;
3. úprava uspokojení ostatních pohledávek se provede tak, aby se jejich úhrnná částka rovnala rozdílu mezi obecnou cenou všech aktiv předluženého majetku a hodnotou závazků, které zůstávají podle ustanovení č. 1 a 2 nedotčeny. Nejprve se upraví uspokojení závazků náležejících do první třídy; soud o nich rozhodne z úřední moci. Není-li tím částka rozdílu vyčerpána, upraví se uspokojení pohledávek náležejících do druhé třídy a za téže podmínky u dalších tříd. Pohledávky náležející do téže třídy mají mezi sebou stejné pořadí a, nejsou-li plně kryty, snižují se poměrně;
4. úprava uspokojení závazků náležejících do druhé až čtvrté třídy se provede podle stavu ke dni navrhovatelova vstupu do těchto závazků;
5. splatnost upravených pohledávek určí soud přihlížeje k navrhovatelovým hospodářským možnostem. Částky připadající na pohledávky sporné a podmíněné se složí v den splatnosti u soudu. Složení u soudu nemá místa, jde-li o podmínku rozvazovací a věřitel dá jistotu, kterou určí soud, pro případ, že se podmínka splní.

(2) Rozhodnutí podle odstavce 1 je exekučním titulem.

(3) Pokud přihlášené pohledávky nebudou uspokojeny úpravou podle odstavce 1, nepůsobí proti navrhovateli; úprava podle odstavce 1 působí toliko proti navrhovateli.

§ 19.

Částky uvolněné nebo nově objevené.

Uvolní-li se částky, které byly složeny u soudu, nebo objeví-li se nová aktiva, doplní soud řízení a původně vydané rozhodnutí, postupuje podle zásad stanovených v § 18, odst. 1.

§ 20.

Vliv pravomocného rozhodnutí.

Vešlo-li rozhodnutí, kterým bylo návrhu vyhověno, v moc práva, zastaví se řízení přerušená podle § 4; konkurs, v kterém nebylo zatím pokračováno podle § 5, odst. 2, se zruší, vyrovnací řízení se zastaví.

§ 21.

Všeobecná ustanovení.

(1) O úpravu uspokojení závazků a určení jejich splatnosti podle tohoto zákona, lze žádati, i když došlo k převodu navrhovatelova závazku na Fond znárodněného hospodářství podle § 3 zákona ze dne 11. března 1948, č. 51 Sb., o úpravě některých finančních poměrů národních podniků průmyslových a potravinářských; rozhodnutí je pak účinné i proti Fondu znárodněného hospodářství.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, platí pro řízení podle něho předpisy o soudním řízení nesporném.

§ 22.

Ustanovení poplatková.

O soudních poplatcích v řízení podle tohoto zákona platí přiměřeně předpisy o soudních poplatcích ve vyrovnacím řízení.

§ 23.

Účinnost a provedení.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr spravedlnosti.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Dr. Čepička v. r.

274.

Zákon

ze dne 1. prosince 1948,

jímž se mění dekret presidenta republiky o opatřeních v řízení vyživovacího hospodářství a rozšiřuje platnost některých jeho ustanovení na území Slovenska.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

Ustanovení § 8 dekretu presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 118 Sb., o opatřeních v řízení vyživovacího hospodářství, se mění a zní:

„§ 8.

(1) Jednání a opomenutí přičítací se ustanovením tohoto dekretu nebo předpisů vydaných podle něho se trestají, pokud nejde o čin trestný soudně, jako správní přestupek pokutou do 1,000,000 Kčs nebo vězením (uzamčením) do jednoho roku nebo oběma těmito tresty. Pro případ nedobytnosti pokuty se vyměří náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do jednoho roku. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem vězení (uzamčení) přesahovati jeden rok.

(2) Byl-li přestupek spáchán při provozování živnosti a byl-li pachatel již před tím pravoplatně potrestán pro jednání nebo opomenutí podle odstavce 1, může býti vyslovena také ztráta živnostenského oprávnění, a to buď na čas nebo navždy.

(3) Pokud tento dekret nestanoví jinak, platí (použije se) ustanovení předpisů o správním trestním právu a řízení v oboru vyživovacím.“

Čl. II.

Platnost ustanovení §§ 1 až 9 dekretu č. 118/1945 Sb. ve znění čl. I se rozšiřuje na Slovensko.

Čl. III.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr výživy v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
Ing. Jankovcová v. r.

275.**Zákon****ze dne 2. prosince 1948,**

kterým se přenáší působnost finanční stráže v celním pohraničním pásmu na Sbor národní bezpečnosti.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Působnost, která přísluší v celním pohraničním pásmu finanční strážní, přechází, s výjimkou výkonu pomocné služby u celních úřadů, na Sbor národní bezpečnosti; další výjimky může stanovit vláda nařízením.

§ 2.

Výkon služby podle § 1 upraví vláda nařízením. Dokud se tak nestane, platí dosavadní předpisy se změnami plynoucími z tohoto zákona.

§ 3.

Ministr vnitra určí v dohodě s ministrem financí, kteří příslušníci finanční stráže budou převedeni do Sboru národní bezpečnosti, a upraví podrobnosti tohoto převodu.

§ 4.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1949. Přípravy k jeho provedení lze však učiniti již před tímto dnem; zejména mohou být vydána již před tímto dnem vládní nařízení podle §§ 1 a 2 a učiněna opatření podle § 3.

(2) Tento zákon provedou ministři vnitra a financí.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Đuriš v. r.

za ministra dr. Dolanského.

276.**Zákon****ze dne 2. prosince 1948**

o jednorázových mimořádných přídavcích k důchodům z národního pojištění pro rok 1948.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) K důchodům z národního pojištění, na něž má oprávněný nárok v prosinci 1948, se poskytnou pro rok 1948 tyto jednorázové přídávky:

- k důchodům invalidnímu, starobnímu a k důchodu úrazovému, byla-li úrazem způsobena ztráta aspoň 50% výdělečné schopnosti 500 Kčs,
- k důchodům vdovskému a vdoveckému a k důchodu družky . . . 400 Kčs,
- k důchodům sirotčímu, rodičů a jiných pozůstalých . . . . . 300 Kčs,
- k výchovnému . . . . . 150 Kčs.

(2) Požívá-li oprávněná osoba několika z důchodů uvedených v odstavci 1, poskytne se jí pouze jediný přídavek, a to nejvyšší. Přídavek nepřísluší zaměstnaným důchodcům, mají-li ze svého pracovního (služebního) poměru nárok na vánoční příspěvek v roce 1948.

§ 2.

K důchodům vypláceným do ciziny se přídavek neposkytuje.

§ 3.

Neprávem přijaté přídávky jest Ústřední národní pojišťovna oprávněna sraziti si z běžného důchodu nebo z jiné dávky, na kterou má též příjemce nárok.

§ 4.

Přídávky podle tohoto zákona jsou osvobozeny od daně ze mzdy.

§ 5.

Náklady spojené s výplatou přídaveků podle tohoto zákona hradí Ústřední národní pojišťovna ze svého.

§ 6.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. prosince 1948; provede jej ministr sociální péče.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Erban v. r.

277.

Zákon

ze dne 2. prosince 1948

o vánočním příspěvku důchodcům, kteří mají nárok na zaopatření podle zákona o péči o vojenské a válečné poškozence a oběti války a fašistické persequce.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Důchodcům, kteří mají v měsíci prosinci 1948 nárok na výplatu zaopatřovacích požitků podle zákona ze dne 18. července 1946, č. 164 Sb., o péči o vojenské a válečné poškozence a oběti války a fašistické persequce (v dalším jen „zákon“), poskytne se pro rok 1948 jednorázový vánoční příspěvek (dále jen „příspěvek“) podle dalších ustanovení.

§ 2.

(1) Příspěvek činí pro invalidu, jehož výdělečná schopnost je snížena podle posledního pravoplatného výměru státního úřadu pro válečné poškozence alespoň o 45%, 500 Kčs.

(2) Příspěvek se zvyšuje o 150 Kčs za každé dítě, na které přísluší invalidovi příplatek podle § 21 zákona.

(3) Invalidům, kterým byl přiznán příplatek ošetrovací nebo příplatek slepecký podle § 19 zákona, se zvyšuje příspěvek o 250 Kčs.

§ 3.

Příspěvek pro pozůstalé činí:

- a) pro vdovu, družku a vdovce 400 Kčs,
- b) pro jiného pozůstalého 300 Kčs.

§ 4.

Příspěvek nepřisluží:

1. poživatelům odpočivných a zaopatřovacích platů poskytovaných z prostředků veřejných,
2. poživatelům důchodů z národního pojištění, vyjímajíc poživatele sociálních důchodů a osoby, jimž se dostává úrazového důchodu pro úraz způsobující ztrátu výdělečné schopnosti o méně než 50%,
3. osobám, kterým se vyplacejí zaopatřovací požitky do ciziny, a
4. osobám v poměru zaměstnaneckém, které mají ze svého pracovního (služebního) poměru nárok na vánoční příspěvek v roce 1948.

§ 5.

Příspěvek je osvobozen od daně ze mzdy

§ 6.

Státní úřady pro válečné poškozence, které provedou poukaz příspěvku, jsou oprávněny sraziti si příspěvek, který byl důchodcem neprávem přijat, z běžných zaopatřovacích požitků důchodcových.

§ 7.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. prosince 1948; provede jej ministr sociální péče.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Erban v. r.

278.

Zákon**ze dne 2. prosince 1948****o Ústředí pro hospodaření se zemědělskými výrobky.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Oddíl I.**Působnost a právní poměry Ústředí pro hospodaření se zemědělskými výrobky.****§ 1.****Zřízení.**

(1) Zřizuje se Ústředí pro hospodaření se zemědělskými výrobky, zapsané společenstvo s ručením obmezeným (dále jen „Ústředí“), se sídlem v Praze.

(2) Vláda může stanovit nařízení, co se podle tohoto zákona rozumí zemědělskými výrobky.

(3) Ústředí vyvíjí svou činnost podle § 3, odst. 1, písm. a) a d) především prostřednictvím družstev, národních podniků a vlastními zařízeními.

(4) Na Slovensku vyvíjí Ústředí svou činnost zpravidla prostřednictvím družstva, které bude k tomu účelu zřízeno v Bratislavě s výhradou ustanovení druhé věty podle §§ 223 až 257 zák. čl. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících; na tomto družstvu se mohou zúčastnit jen družstva a národní podniky. Vláda upraví nařízením vztah tohoto družstva k Ústředí a podle potřeby i jeho právní poměry.

§ 2.**Základní povinnost Ústředí.**

Ústředí je povinno vykoupiti nebo zajistiti výkup zemědělských výrobků, na něž se vztahuje jeho působnost, pokud je zemědělci vyrobí v rámci jednotného hospodářského plánu a nabídnou Ústředí nebo osobám, které Ústředí výkupem pověří, v rozsahu závazků podle sjednaných smluv o pěstování a dodávce nebo na podkladě povinností uložených opatřeními v řízení vyživovacího hospodářství, a pokud jsou splněny podmínky stanovené pro dodávku těchto výrobků.

Oprávnění Ústředí.**§ 3.****(1) Ústředí přísluší:**

- a) výhradní právo vykupovati zemědělské výrobky od pěstitelů a chovatelů, od jiných osob, které jich nabyly od pěstitelů nebo chovatelů ke splnění závazků (propachtovatelů, zaměstnanců, výměnkářů), jakož i od dovozců, a právo je zeizovati na vnitřním trhu,
- b) řídití po stránce hospodářské výkup, skladování, opracování, zpracování, oběh a rozdělování zemědělských výrobků v rozsahu a způsobem, které stanoví ministerstvo výživy, pokud jde o krmiva, ministerstvo výživy v dohodě s ministerstvem zemědělství, a pokud jde o osiva, semena, sádě a užitková zvířata, ministerstvo zemědělství,
- c) spolupůsobiti při plánování výroby a spotřeby a při tvorbě cen zemědělských výrobků, při plánování a provádění jejich dovozu a vývozu,
- d) nakupovati a prodávati na vnitřním trhu potřeby pro provoz a udržování zemědělských závodů, jakož i podniků členů Ústředí v rozsahu stanoveném ministerstvem vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvy výživy a zemědělství.

(2) Ministerstvo výživy, a pokud jde o osiva, semena, sádě a užitková zvířata, ministerstvo zemědělství, může stanovití výjimky z výhradního práva vykupovati podle odstavce 1, písm. a) a upravití důsledky z toho plynoucí a v souvislosti s tím též povinnost uloženou Ústředí podle § 2; v jednotlivých naléhavých případech může Ústředí samo povolití výjimku ze svého výhradního práva výkupu.

(3) Ministerstvo výživy může Ústředí pověřiti prováděním jednotlivých úkolů v oboru hospodářského plánování v průmyslu výživy; ministerstvo zemědělství je může pověřiti obdobnými úkoly v oboru zemědělské výroby.

(4) Ministerstvo výživy, po případě ministerstvo zemědělství, vyhlásí opatření, jímž se určuje působnost Ústředí podle odstavce 1, písm. b), a jiná opatření všeobecné povahy učiněná podle předchozích odstavců v úředním listě.

§ 4.

(1) Ústředí může při své činnosti podle § 3, odst. 1, písm. b) vydávati směrnice, příkazy a zákazy. Osoby dotčené opatřeními Ústředí učiněnými podle předchozích ustanovení se mohou proti nim odvolati k ministerstvu výživy, pokud jde o osiva, semena, sádě a užitková

zvířata, k ministerstvu zemědělství; ministerstvo výživy stanoví v dohodě s ministerstvem zemědělství vyhláškou v Úředním listě podrobnosti o tomto odvolacím právu.

(2) Ústředí nepotřebuje ke své činnosti podle tohoto zákona oprávnění, která by jinak byla nutná podle ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona) nebo jiných živnostensko-právních předpisů. Ústředí oznámí předmět svého podnikání úřadu (§ 145 ž. ř. a § 242 ž. z.), který jej vyznačí ve zvláštním oddílu živnostenského rejstříku. Vláda upraví podrobnosti nařízením, v němž zejména stanoví, v jakém rozsahu platí pro Ústředí ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona).

§ 5.

(1) Ústředí dozírá vlastními revisními orgány na zachování ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných podle něho, jakož i na plnění svých směrnic a příkazů v rozsahu, v jakém bude k tomu oprávněno ministerstvem výživy, pokud jde o osiva, semena, sádky a užitková zvířata, ministerstvem zemědělství.

(2) Osoby, které spolupůsobí při plnění úkolů Ústředí, jsou povinny umožnit revisním orgánům, které se vykáží průkazem vydaným ministerstvem výživy, aby nahlížely do obchodních knih, jiných záznamů, obchodních dokladů a korespondence, daly jim žádaná vysvětlení a umožnily jim vstup do všech obchodních, provozních a skladistných místností a prostorů.

(3) Revisní orgány jsou povinny při výkonu svých oprávnění šetřit předpisů o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního a zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dovědí při výkonu své funkce, pokud nečiní povinná hlášení Ústředí nebo orgánům veřejné správy a soudům. Nesmějí využívat vědomostí o těchto skutečnostech k jiným účelům než k výkonu své funkce podle tohoto zákona.

§ 6.

Členové.

(1) Členy Ústředí mohou býti družstva, národní podniky nebo jiné právnické osoby, jejichž činnost svou povahou spadá do působnosti Ústředí nebo má k ní vztah.

(2) Na členství není právní nárok; uchazeč o členství může však být odmítnut jen se souhlasem ministerstva výživy uděleným v dohodě s ministerstvem zemědělství.

§ 7.

Orgány.

(1) Správními orgány Ústředí jsou předseda a dva místopředsedové, představenstvo, dozorčí rada a valná hromada.

(2) Předsedu a dva místopředsedy jmenuje a odvolává vláda na společný návrh ministrů výživy a zemědělství.

(3) Představenstvo má včetně předsedy a dvou místopředsedů třicet členů, z toho devět členů ze Slovenska. Třináct členů jmenuje a odvolává vláda na společný návrh ministrů výživy a zemědělství učiněný po slyšení Ústřední rady zemědělců republiky Československé a jednotné odborové organizace. Čtrnáct členů volí valná hromada ze svého středu. Dokud nebude provedena volba prvních členů představenstva valnou hromadou, jmenuje a odvolává tyto členy vláda na návrh Ústřední rady družstev. Do šesti měsíců po zahájení činnosti Ústředí (§ 20) svolá předseda první valnou hromadu k volbě čtrnácti členů představenstva. Dnem následujícím po zvolení nastupují takto zvolení členové představenstva na místo členů jmenovaných vládou podle ustanovení věty čtvrté.

(4) Dozorčí rada má včetně předsedy patnáct členů, z toho pět členů ze Slovenska. Osm členů včetně předsedy jmenuje a odvolává vláda na společný návrh ministrů výživy a zemědělství, sedm členů volí valná hromada ze svého středu. Do dne následujícího po zvolení sedmi členů první dozorčí rady první valnou hromadou vykonávají členové jmenovaní vládou podle předcházející věty zatímně funkci dozorčí rady.

(5) Způsobem uvedeným v odstavcích 3 a 4 se zřizuje též potřebný počet náhradníků členů představenstva a dozorčí rady.

(6) Valnou hromadu Ústředí tvoří zástupci vysílání členy Ústředí (§ 6, odst. 1). Na valné hromadě přísluší každému členu Ústředí jen jeden hlas beze zřetele na počet jeho podílů.

§ 8.

Hospodářství.

(1) Ústředí vyvíjí svou činnost podle § 3, odst. 1, písm. a) a d) podle zásad obchodního podnikání.

(2) Základní jmění Ústředí tvoří čisté jmění, jež podle § 11 přechází na Ústředí, pokud není dále stanoveno jinak.

(3) Pokud se bilanční přebytky Ústředí podle stanov nepřidělí rezervnímu fondu, budou odvedeny státu.

(4) Ztráty, které vzniknou Ústředí v důsledku opatření, jimiž se stanoví výkupní nebo

spotřebitelské ceny, a které souvisí s plněním povinnosti uložené podle § 2 nebo s úkoly, které mu vláda uloží, budou hrazeny státem, pokud nebude je možno uhraditi z rezervního fondu a pokud ministerstvo financí neshledá, že je možno uhraditi je jinak nebo je převésti do příštího hospodářského roku.

(5) Ministerstvo výživy může v dohodě s ministerstvem financí povolití Ústředí zřízení zvláštních fondů k zabezpečení provádění jeho úkolů a ukládati osobám, jejichž prostřednictvím plní Ústředí své úkoly (§ 1, odst. 3 a 4), povinnost odváděti pro účely těchto fondů vyrovnávací příspěvky. Jde-li při tom o opatření všeobecné povahy, vyhlásí je ministerstvo výživy v Úředním listě. Ministerstvo výživy může v dohodě s ministerstvem financí též přikázati těmto fondům jiné prostředky. Jméni těchto fondů jest jméním účelovým, které se vykazuje odděleně od ostatního jmění Ústředí.

§ 9.

Právní poměry.

(1) Právní poměry Ústředí upraví stanovy, které vydá vláda nařízením.

(2) Pokud tento zákon nebo předpisy vydané podle něho nestanoví jinak, platí o právních poměrech Ústředí ustanovení zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., o výdělkových a hospodářských společnostech, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

(3) Předpisy o povinné organizaci družstev a jejich revisi se na Ústředí vztahují jen potud, pokud to určí stanovy.

Oddíl II.

§ 10.

Státní dozor.

(1) Ministr výživy dozírá na činnost Ústředí a může jeho činnost a hospodaření kdykoliv přezkoumati. Může udělovati Ústředí příkazy a zákazy, jichž toto jest povinno dbáti při své činnosti. Nastanou-li nepravdivosti vážné ohrožující řádný provoz Ústředí, nejsou-li ustaveny příslušné orgány, nebo neplní-li Ústředí řádně svoji funkci, může ministr výživy učiniti vhodná opatření k zatímnímu vedení jeho správy. Ministr zemědělství má, pokud jde o hospodaření s osivy, semeny, sádky a užitkovými zvířaty, obdobná oprávnění, jaká přísluší ministru výživy podle ustanovení věty první a druhé, a vykonává je v dohodě s ministrem výživy.

(2) Ministr financí dozírá na Ústředí, pokud jde o jeho opatření, jež se zřetelem na závazek státu podle § 8, odst. 4 mají pro stát finanční dosah, a může v dohodě s ministrem výživy v rozsahu tohoto dozorcího oprávnění jeho činnost a hospodaření kdykoliv přezkoumati a udělovati Ústředí příkazy a zákazy, jichž toto jest povinno dbáti při své činnosti.

(3) Hospodaření Ústředí podléhá kontrole nejvyššího účetního kontrolního úřadu.

Oddíl III.

Vplynutí a zrušení některých útvarů.

§ 11.

(1) Dnem, který stanoví ministr výživy nařízením,

A. vplynou do Ústředí a zanikají:

1. Kooperativa, nákupní jednota hospodářských družstev v Praze, zapsané společenstvo s obmezeným ručením v Praze,
2. „Moragro“, jednota hospodářských družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným v Brně,
3. Centrální hospodářské skladiště v Opavě, obchodní ústředí slezských hospodářských družstev, zapsané společenstvo s obmezeným ručením,
4. Laktotechna, jednota mlékařských družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným v Brně,
5. Distributiva, nákupní a prodejní jednota v Praze, zapsané společenstvo s ručením obmezeným,
6. Družstvo hospodářských lihovarů v Praze, zapsané společenstvo s ručením obmezeným,
7. Svaz hospodářských družstev a veřejných obilních skladišť v Bratislavě,
8. Slodob, Svaz slovenských rolnických dobytkařských družstev v Bratislavě,
9. Svaz mlékařských družstev pro Slovensko v Bratislavě,
10. Paperod, družstvo pro průmyslové zpracování a zpeněžování peří, Bratislava,
11. Družstvo hospodářských lihovarů, Bratislava,
12. Drom, družstvo pro obchod mlékem a mléčnými výrobky v Bratislavě,

B. se zruší:

13. Zemědělské ústředí pro zpeněžování dobytka pro Čechy, společnost s r. o. v Praze,
14. Zemědělské ústředí pro zpeněžování dobytka na Moravě, a. s.,
15. Agrasol, akciová zemědělská tržební a průmyslová společnost v Praze,
16. Laktos, obchodní společnost mlékařských družstev, akc. spol. v Praze,
17. Perut, zemědělská akciová společnost pro zpeněžení peří,
18. Českomoravská společnost pro obchod s brambory, společnost s ručením omezeným,
19. Výsadní dobytkářská společnost pro Čechy a Moravu, dříve Prispol, a. s.,
20. Společnost pro obchod s mléčnými výrobky, tuky, drůbeží a vejci, společnost s ručením omezeným,
21. Obilní společnost pro Slovensko v Bratislavě,
22. Výsadní obilní společnost,
23. Svaz pro hospodaření obilím,
24. Svaz pro brambory a škrob,
25. Svaz zahradnicko-vinařský,
26. Svaz pro dobytek, maso a ryby,
27. Svaz pro mléko a tuky,
28. Svaz pro drůbež, vejce a med,
29. Svaz pro chmel, slad a pivo,
30. Svaz pro řepu a cukr,
31. Syndikát pro úpravu pěstování, zpracování a odbyt papriky se sídlem v Brně,
32. Mlékařské ústředí v Bratislavě,
33. Syndikát pro úpravu pěstování, zpracování a obchod paprikou se sídlem v Bratislavě,

a na Ústředí přecházejí veškerá jejich práva a závazky universální sukcesí s omezením podle odstavce 2 a s těmito výjimkami:

- a) oprávnění k činnosti výrobní a distribuční, pokud jde o útvary jmenované pod č. 1 až 21 přecházejí na Ústředí jen v rozsahu, jaký stanoví ministerstvo výživy v dohodě s ministerstvem vnitřního obchodu;
- b) výsadní a vrchnostenská oprávnění útvarů uvedených pod č. 18 až 33 zanikají;
- c) práva a závazky z účasti na družstvech nebo společnostech se upravují podle § 12, odst. 2.

(2) Finanční prostředky, které vznikly

- a) z opatření při dovozu a vývozu nebo
- b) z opatření cenových na vnitřním trhu — pokud slouží nebo by mohly sloužiti cenovým intervencím

a jsou spravovány některým z útvarů, uvedených v odstavci 1, přecházejí na stát. Ministerstvo financí určí v dohodě s ministerstvem výživy, kterých prostředků se týká ustanovení první věty; vláda stanoví, jak bude s těmito prostředky naloženo.

(3) Vláda může do konce roku 1951 nařízením upravit důsledky plynoucí z opatření podle předcházejících odstavců.

§ 12.

(1) Členové útvarů jmenovaných v § 11, odst. 1, č. 1 až 12, se stávají, pokud to neodporuje ustanovení § 6, odst. 1, členy Ústředí bez členské přihlášky dnem, jímž útvar vplyne do Ústředí.

(2) Osobám, jež se stanou členy Ústředí podle odstavce 1, se zúčtují na závodní podíly Ústředí jejich dosavadní splacené závodní podíly v družstvech uvedených v § 11, odst. 1, č. 1 až 12. Osoby, jež jsou členy družstev jmenovaných v § 11, odst. 1, č. 1 až 12 a na něž se nevztahuje ustanovení odstavce 1, dále osoby, jež mají podílové (akciové) účasti na útvarech jmenovaných v § 11, odst. 1, č. 13 až 21, obdrží od Ústředí na úplné vyrovnání nároků ze své členské (podílové, akciové) účasti vůči útvaru, o který jde, částku, na niž zní jejich splacená členská (podílová, akciová) účast vykázaná v den vplynutí, po případě zrušení útvaru. Dnem vplynutí, po případě zrušení zanikají s výjimkou nároků podle ustanovení předcházejících vět, u družstev a společností s ručením omezeným práva a závazky, které by jinak plynuly z účasti na družstvu nebo společnosti podle zákona nebo společenstevní (společenské) smlouvy (stanov).

(3) Ministerstvo výživy v dohodě s ministerstvy financí a zemědělství upraví způsob zúčtování majetkových účastí na členské podíly podle ustanovení odstavce 2, věty první, způsob vypořádání nároků podle ustanovení odstavce 2, věty druhé a splatnost takto zjištěných nároků.

§ 13.

(1) Zaměstnanci útvarů, na něž se vztahuje ustanovení § 11, se stávají zaměstnanci Ústředí, a to dnem, kdy tyto útvary vplynou do Ústředí

nebo budou zrušeny; práva a závazky z jejich pracovního (služebního) poměru přecházejí na Ústředí jen, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Pokud závazky z pracovních (služebních) smluv nejsou v souladu s potřebami Ústředí, budou příslušná jejich ustanovení dohodou změněna; nedojde-li k dohodě, budou pracovní (služební) smlouvy vypověděny se zákonnou výpovědní lhůtou. Ministerstvo sociální péče přezkoumá v dohodě s ministerstvem výživy nároky ze všech pracovních (služebních) smluv a upraví požitky zaměstnanců tak, aby odpovídaly všeobecným zásadám mzdové politiky. Služební řády, které budou vydány pro zaměstnance Ústředí, podléhají schválení ministerstva sociální péče udělenému v dohodě s ministerstvem výživy.

(3) O nárocích zaměstnanců ze smluv a předpisů o pensijním zaopatření jejich a jejich rodinných příslušníků platí ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1948, č. 99 Sb., o národním pojištění, zejména jeho § 268, odst. 5 a § 270, odst. 9. Neúměrně vysoké odpočívne a zaopatřovací požitky, vyplácené z prostředků útvarů jmenovaných v § 11, nebo jejich nadlepšovací fondů, mohou být dohodou sníženy na přiměřenou výši; nedojde-li k dohodě, rozhodne rozhodčí soud zřízený podle zákona ze dne 21. listopadu 1946, č. 228 Sb., o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků a předpisů jej měnících nebo doplňujících.

§ 14.

Ministerstvo výživy převede v dohodě s ministerstvem financí na družstvo uvedené v § 1, odst. 4 práva a závazky, které přešly na Ústředí z útvarů jmenovaných v § 11, odst. 1, č. 7 až 12, 21, 32 a 33 a může družstvu uložit, aby převzalo zaměstnance těchto útvarů; ustanovení § 13 platí tu obdobně. Podrobnosti upraví vláda nařízením vydaným podle § 1, odst. 4, věty druhé.

Oddíl IV.

Ustanovení společná.

§ 15.

Součinnost úřadů a orgánů veřejné správy.

Úřady a jiné orgány veřejné správy a organizace hospodářské a zájmové samosprávy jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona a předpisů vydaných podle něho.

§ 16.

Zápisy ve veřejných knihách a rejstřících.

Zápisy ve veřejných knihách a rejstřících, potřebné k vyznačení skutečností plynoucích z provádění tohoto zákona a předpisů vydaných podle něho, provedou soudy a orgány veřejné správy na návrh Ústředí s odvoláním na tento zákon, po případě na předpisy podle něho vydané.

§ 17.

Osvobození od poplatků a dávek.

(1) Ústředí je osvobozeno od poplatků

- a) z podání k veřejným úřadům a ústavům,
- b) ze smluv, které uzavřelo při provádění úkolů podle zákona mu svěřených, i z listin o nich sepsaných,
- c) z listin, jimiž se osvědčuje dodávka nebo odběr zboží, pokud slouží k plnění úkolů podle tohoto zákona a pokud nemají povahu kupeckých účtů, jakož i z listin osvědčujících postup pohledávek z uvedených dodávek nebo odběru zboží.

(2) Od poplatků jsou osvobozeny nabídky zboží podane Ústředí.

(3) Písemnosti a úřední úkony, jichž je třeba k přechodu práv a závazků s útvarů uvedených v § 11 na Ústředí a podle § 14 s Ústředí na družstvo uvedené v § 1, odst. 4, jsou osvobozeny od poplatků a dávek.

§ 18.

Výhody pro družstvo uvedené v § 1, odst. 4.

Výhody přiznané Ústředí v § 4, odst. 2, v § 16 a v § 17, odst. 1 a 2, přísluší ve stejném rozsahu i družstvu uvedenému v § 1, odst. 4, pokud vyvíjí činnost jménem Ústředí.

Oddíl V.

Ustanovení trestní.

§ 19.

(1) Jednání a opomenutí přičinící se ustanovením tohoto zákona nebo předpisů vydaných podle něho se trestají, pokud nejde o čin trestný soudně, jako správní přestupek pokutou do 1.000.000 Kčs nebo vězením, (uzamčením) do jednoho roku nebo oběma těmito tresty. Pro případ nedobytnosti pokuty se vyměří náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry

zavinění do jednoho roku. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem vězení (uzamčení) přesahovati jeden rok.

(2) Byl-li přestupek spáchán při provozování živnosti a byl-li pachatel již před tím pravoplatně potrestán pro jednání nebo opomenutí podle odstavce 1, může být vyslovena také ztráta živnostenského oprávnění, a to buď na čas nebo navždy.

(3) Pokud tento zákon nestanoví jinak, platí (použije se) ustanovení předpisů o správním trestním právu a řízení v oboru výživovacím.

Oddíl VI.

Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 20.

Ministr výživy stanoví nařízením, kdy a v jakém rozsahu Ústředí zahájí činnost.

§ 21.

(1) Dnem počátku účinnosti nařízení podle § 20 a v rozsahu z něho vyplývajícím

- a) vzniknou Ústředí práva a povinnosti plynoucí z ustanovení §§ 2 až 5 a
- b) pozbudou platnosti, po případě použitelnosti, předpisy odporující ustanovením tohoto zákona.

(2) Ministerstvo výživy vyhlásí v dohodě s ministerstvem pro sjednocení zákonů ve Sbírce zákonů republiky Československé seznam předpisů, které pozbyly platnosti, po případě použitelnosti podle ustanovení odstavce 1, písm. b).

§ 22.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej ministři výživy, zemědělství a financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Đuriš v. r.

Dr. Dolanský v. r.

279.

Zákon

ze dne 2. prosince 1948

o Velkodistribučním podniku v oboru potravinářském.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Oddíl I.

Působnost a právní poměry Velkodistribučního podniku.

§ 1.

Zřizuje se Velkodistribuční podnik, zapsané společenstvo s ručením omezeným, se sídlem v Praze a s oblastním orgánem, jako družstvo, pro Slovensko, se sídlem v Bratislavě (dále jen „Velkodistribuční podnik“)

§ 2.

- (1) Velkodistribučnímu podniku přísluší:
- a) výhradní právo nakupovat pro vnitřní trh potraviny a nápoje a jiné poživatiny (dále jen „potraviny“) od průmyslových a řemeslných výrobců i dovozců a provozovat s nimi velkoobchodní činnost.
  - b) nakupovat a prodávat ve velkém na vnitřním trhu zboží, které se obvykle prodává v obchodech se smíšeným zbožím,
  - c) provozovat v rozsahu stanoveném ministerstvem vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem výživy doplňkovou výrobní činnost obvyklou u distribučních podniků (jako zušlechťování, úpravu, plnění do lahví, balení a pod.).

(2) Vláda může stanovit nařízením, co se podle tohoto zákona rozumí potravinami.

(3) Ustanovení odstavce 1 se nevztahují na předměty státních finančních monopolů.

(4) Ministerstvo vnitřního obchodu může v dohodě s ministerstvem výživy stanovit výjimky z výhradního práva podle odstavce 1, písm. a) a upravit důsledky z toho plynoucí; v jednotlivých naléhavých případech může Velkodistribuční podnik sám povolit výjimku ze svého výhradního práva (odstavec 1, písm. a).

(5) Ministerstvo vnitřního obchodu vyhlásí opatření všeobecné povahy učiněná podle odstavců 1 a 4 v Úředním listě.

§ 3.

Velkodistribuční podnik vyvíjí svou činnost podle § 2, odst. 1 především prostřednictvím družstev, národních podniků a vlastními podnikovými zařízeními.

§ 4.

Velkodistribuční podnik nepotřebuje ke své činnosti podle tohoto zákona oprávnění, která (2) jinak byla nutná podle příslušných ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona) nebo jiných živnostensko-právních předpisů. Velkodistribuční podnik oznámí předmět svého podnikání úřadu (§ 145 ž. ř., § 242 ž. z.), který jej vyznačí ve zvláštním oddílu živnostenského rejstříku. Vláda upraví podrobnosti nařízením, v němž zejména stanoví, v jakém rozsahu platí pro Velkodistribuční podnik ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona).

§ 5.

(1) Velkodistribuční podnik dozírá vlastními revisními orgány na zachování ustanovení tohoto zákona a předpisů vydaných podle něho, i na plnění příkazů a zákazů ministerstva vnitřního obchodu (§ 10).

(2) Osoby, které spolupůsobí při plnění úkolů Velkodistribučního podniku, jsou povinny umožnit revisním orgánům, které se vykáží průkazem vydaným ministerstvem vnitřního obchodu, aby nahlížely do obchodních knih, dokladů a korespondence, dát těmto orgánům žádání vysvětlení a povolit jim vstup do všech obchodních, provozních a skladistických místností a prostorů. Revisní orgány jsou povinny při výkonu těchto oprávnění šetřit předpisů o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního a zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dovědí při výkonu své funkce, pokud nejde o povinná hlášení Velkodistribučnímu podniku nebo orgánům veřejné správy a soudům. Nesmějí využívatí vědomostí o těchto skutečnostech k jiným účelům než k účelům podle tohoto zákona.

§ 6.

(1) Členy Velkodistribučního podniku mohou být družstva, národní podniky nebo jiné právnické osoby, jejichž činnost svou povahou spadá do působnosti Velkodistribučního podniku nebo má k ní vztah.

(2) Na členství není právní nárok; uchazeč o členství může však být odmítnut jen se souhlasem ministerstva vnitřního obchodu.

§ 7.

(1) Správními orgány Velkodistribučního podniku jsou předseda a dva místopředsedové, představenstvo, dozorčí rada a valná hromada.

(2) Předsedu a dva místopředsedy jmenuje a odvolává vláda na společný návrh ministrů vnitřního obchodu a výživy.

(3) Představenstvo má včetně předsedy a dvou místopředsedů třicet členů, z toho devět členů ze Slovenska. Třináct členů jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra vnitřního obchodu učiněný v dohodě s ministrem výživy a po slyšení jednotné odborové organizace. Čtrnáct členů volí valná hromada ze svého středu. Dokud nebude provedena volba prvních členů představenstva valnou hromadou, jmenuje a odvolává tyto členy vláda na návrh Ústřední rady družstev. Do šesti měsíců po zahájení činnosti Velkodistribučního podniku (§ 18) svolá předseda první valnou hromadu k volbě čtrnácti členů představenstva. Dnem následujícím po zvolení nastupují takto zvolení členové představenstva na místo členů jmenovaných vládou podle ustanovení věty čtvrté.

(4) Dozorčí rada má včetně předsedy patnáct členů, z toho pět členů ze Slovenska. Osm členů včetně předsedy jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra vnitřního obchodu učiněný v dohodě s ministrem výživy, sedm členů volí valná hromada ze svého středu. Na dobu do zvolení sedmi členů první dozorčí rady první valnou hromadou vykonávají členové jmenovaní vládou podle předcházející věty zatímně funkci dozorčí rady.

(5) Způsobem uvedeným v odstavcích 3 a 4 se zřizuje též potřebný počet náhradníků členů představenstva a dozorčí rady.

(6) Valnou hromadu Velkodistribučního podniku tvoří zástupci vysílání členy Velkodistribučního podniku (§ 6, odst. 1). Na valné hromadě přísluší každému členu Velkodistribučního podniku jen jeden hlas bez zřetele na počet jeho podílů.

(7) Oblastní orgán Velkodistribučního podniku v Bratislavě spravuje předseda, místopředseda, osmičlenné představenstvo včetně předsedy a místopředsedy, tříčlenná dozorčí rada a valná hromada. Předseda, místopředseda, tři členové představenstva a dva členové dozorčí rady jsou jmenováni. Ustanovení odstavců 2 až 6 platí obdobně.

§ 8.

(1) Velkodistribuční podnik vyvíjí svou činnost podle § 2, odst. 1 podle zásad obchodního podnikání.

(2) Pokud není dále stanoveno jinak, tvoří základní jmění Velkodistribučního podniku čisté jmění, jež podle § 11 přechází na Velkodistribuční podnik.

(3) Bilanční přebytky Velkodistribučního podniku, pokud se podle stanov nepřidělují rezervnímu fondu, odvádějí se státu.

§ 9.

(1) Právní poměry Velkodistribučního podniku, zvláště pak poměr ústředí k oblastnímu orgánu na Slovensku, upraví stanovy, které vydá vláda nařízením.

(2) Pokud tento zákon nebo předpisy podle něho vydané nestanoví jinak, platí o právních poměrech Velkodistribučního podniku ustanovení zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., o výdělkových a hospodářských společenstvech a pokud jde o oblastní orgán, ustanovení zák. čl. XXXVII/1875 o obchodním zákonu, ve znění předpisů je měnících a doplňujících.

(3) Předpisy o povinné organizaci družstev a jejich revisi se vztahují na Velkodistribuční podnik jen potud, pokud to určí stanovy.

Oddíl II.

Státní dozor.

§ 10.

(1) Ministerstvo vnitřního obchodu dozírá na Velkodistribuční podnik a může jeho činnost a hospodaření kdykoliv přezkoumávat. Ministerstvo vnitřního obchodu může dávat Velkodistribučnímu podniku v oboru své působnosti závazné příkazy a zákazy. Nastanou-li nepravdivosti vážně ohrožující řádný provoz Velkodistribučního podniku, nejsou-li ustaveny příslušné orgány, nebo neplní-li Velkodistribuční podnik řádně svoji funkci, může ministerstvo vnitřního obchodu učinit vhodná opatření k zatímnímu vedení jeho správy.

(2) Hospodaření Velkodistribučního podniku a jeho složek podléhá kontrole nejvyššího účetního kontrolního úřadu.

(3) K nabývání, zřízení a zatížení nemovitostí v hodnotě přesahující částku 5 milionů Kčs potřebuje Velkodistribuční podnik schválení ministerstva vnitřního obchodu uděleného v dohodě s ministerstvem financí.

Oddíl III.

Zrušení útvarů a začlenění majetkových podstat.

§ 11.

(1) Dnem, který stanoví ministr vnitřního obchodu nařízením, vplynou do Velkodistribučního podniku a zanikají:

1. Velkonákupní společnost družstev, zapsané společenstvo s ručením omezeným v Praze,
2. „NÚPOD“ nákupní ústředna potravních družstev v Bratislavě,
3. výdělková hospodářská společenstva maloobchodníků se smíšeným zbožím (kupecká družstva), která určí ministerstvo vnitřního obchodu ve vyhlášce v Úředním listě.

Práva a závazky útvarů uvedených pod č. 1 až 3 přejdou s výjimkou uvedenou v § 12, odst. 2 universální sukcesí na Velkodistribuční podnik. Pokud jde o jejich oprávnění k činnosti výrobní a distribuční, přecházejí na Velkodistribuční podnik v rozsahu, který stanoví ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem výživy.

(2) Ministr vnitřního obchodu může v dohodě s ministrem financí začlenit do Velkodistribučního podniku majetek znárodněný podle zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 118 Sb., o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků, který slouží k prevozování velkoobchodní činnosti v oboru potravin a zboží, jež se obvykle prodává v obchodech se smíšeným zbožím. Dále může v dohodě s ministry výživy a financí začlenit do Velkodistribučního podniku části majetkových podstat národních podniků vytvořených podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 115 Sb., které slouží k prevozování velkoobchodní činnosti v oboru potravin nebo zboží, jež se obvykle prodává v obchodech se smíšeným zbožím.

(3) Ministr vnitřního obchodu může uložit vlastníku velkoobchodního podniku, jehož činnost byla zastavena podle § 7 zák. č. 118/1948 Sb., aby převedl části majetkových podstat, zejména zásoby zboží, zastaveného velkoobchodního podniku, za náhradu podle § 13 zák. č. 118/1948 Sb., do vlastnictví Velkodistribučního podniku.

(4) Ministr vnitřního obchodu v dohodě s ministrem financí a po slyšení předsedy osidlovacího úřadu může začlenit do Velkodistribučního podniku majetkové podstaty, nebo jejich části, konfiskované podle dekretu presi-

denta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy, i majetkové podstaty nebo jejich části, spravované podle § 16 zák. ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb., o neplatnosti některých majetko-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzházejících, ve znění zákona ze dne 7. dubna 1948, č. 79 Sb.

(5) Finanční prostředky, které vznikly

- a) z opatření při dovozu a vývozu nebo
- b) z opatření cenových na vnitřním trhu — pokud slouží nebo by mohly sloužit cenovým intervencím —

a jsou spravovány některým z útvarů uvedených v odstavci 1, přecházejí na stát. Ministerstvo financí určí v dohodě s ministerstvem vnitřního obchodu, kterých prostředků se týká ustanovení první věty; vláda stanoví, jak bude s těmito prostředky naloženo.

(6) O vstupu Velkodistribučního podniku do závazků patřících ke znárodněnému majetku a o tom, jak se upravuje uspokojení závazků patřících ke znárodněnému majetku platí přiměřeně ustanovení §§ 10, 11 a 12 zákona č. 118/1948 Sb.

§ 12.

(1) Členové útvarů jmenovaných v § 11, odst. 1 se stávají, pokud to neodporuje ustanovením § 6, odst. 1, členy Velkodistribučního podniku bez členské přihlášky dnem, kdy příslušný útvar vplyne do Velkodistribučního podniku.

(2) Osobám, jež se stanou členy Velkodistribučního podniku podle odstavce 1, se zúčtují na závodní podíly Velkodistribučního podniku jejich dosavadní splacené závodní podíly v družstvech, jež vplynula do Velkodistribučního podniku (§ 11, odst. 1). Osoby, jež jsou členy těchto družstev a jichž se netýká ustanovení odstavce 1, obdrží od Velkodistribučního podniku na úplné vyrovnání nároků ze své členské účasti vůči útvaru, o který jde, částku, na niž zní jejich splacená členská účast vykázaná ku dni vplynutí útvarů do Velkodistribučního podniku. Dnem vplynutí zanikají, s výjimkou nároků podle ustanovení předcházejících vět, práva a závazky, které by jinak plynuly z účasti na družstvu nebo společnosti podle zákona nebo společenstevní (společenské) smlouvy (stanov).

(3) Ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s ministerstvem financí upraví způsob zúčtování majetkových účastí na členské podíly podle ustanovení odstavce 2, věty první a

způsob vypořádání nároků podle ustanovení odstavce 2, věty druhé a splatnost takto zjištěných nároků.

§ 13.

(1) Zaměstnanci útvarů, na něž se vztahuje ustanovení § 11, odst. 1 se stávají zaměstnanci Velkodistribučního podniku, a to dnem, kdy tyto útvary vplynou do Velkodistribučního podniku; práva a závazky z jejich pracovního (služebního) poměru přecházejí na Velkodistribuční podnik jen, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Pokud závazky z pracovních (služebních) smluv nejsou v souladu s potřebami Velkodistribučního podniku, budou příslušná ustanovení těchto smluv dohodou změněna; nedojde-li k dohodě, budou pracovní (služební) smlouvy vypověděny se zákonnou lhůtou vypovědní. Ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem vnitřního obchodu přezkoumá nároky ze všech pracovních (služebních) smluv a upraví požitky zaměstnanců tak, aby odpovídaly všeobecným zásadám mzdové politiky. Služební řády, které budou vydány pro zaměstnance Velkodistribučního podniku, podléhají schválení ministerstva sociální péče v dohodě s ministerstvem vnitřního obchodu.

(3) O nárocích zaměstnanců ze smluv a předpisů o pensijním zaopatření jejich a jejich rodinných příslušníků platí ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1948, č. 99 Sb., o národním pojištění, zejména § 268, odst. 5 a § 270, odst. 9. Neúměrně vysoké odpočívavé a zaopatřovací požitky vyplácené z prostředků útvarů jmenovaných v § 11, nebo jejich nadlešovací fondů, mohou být dohodou sníženy na přiměřenou výši; nedojde-li k dohodě, rozhodne rozhodčí soud zřízený podle zákona ze dne 21. listopadu 1946, č. 228 Sb., o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků.

Oddíl IV.

Ustanovení všeobecná.

§ 14.

Úřady a jiné orgány veřejné správy a organizace hospodářské a zájmové samosprávy jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona a předpisů podle něho vydaných.

§ 15.

Zápisy ve veřejných knihách a rejstřících, potřebné k vyznačení skutečností plynoucích z provádění tohoto zákona a předpisů k jeho

provedení vydaných, provedou soudy a orgány veřejné správy na návrh Velkodistribučního podniku s odvoláním na tento zákon, po případě na předpisy k jeho provedení vydané.

§ 16.

Právní jednání, písemnosti a úřední úkony, jichž je třeba k provedení §§ 11, 12 a 15, jsou osvobozeny od poplatků a dávek.

Oddíl V.

Ustanovení trestní, přechodná a závěrečná.

§ 17.

(1) Jednání a opomenutí přičítají se ustanovením tohoto zákona nebo předpisů vydaných podle něho se trestají, pokud nejde o čin trestný soudně, jako správní přestupek pokutou do 1.000.000 Kčs, nebo vězením (uzamčením) do jednoho roku, nebo oběma těmito tresty. Pro případ nedobytnosti pokuty se vyměří náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do jednoho roku. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem vězení (uzamčení) přesahovati jeden rok.

(2) Byl-li přestupek spáchán při provozování živnosti a byl-li pachatel již před tím pravoplatně potrestán pro jednání nebo opomenutí podle odstavce 1, může býti vyslovena také ztráta živnostenského oprávnění, a to buď na čas nebo navždy.

(3) Pokud tento zákon nestanoví jinak, platí (použije se) ustanovení předpisů o správním trestním právu a řízení v oboru vyživovacím.

§ 18.

Ministr vnitřního obchodu stanoví v dohodě s ministrem výživy nařízením, kdy po případě v jakém rozsahu Velkodistribuční podnik zahájí činnost. Dnem počátku účinnosti nařízení a v rozsahu jím stanoveném vznikají Velkodistribučnímu podniku práva a povinnosti plynoucí z ustanovení §§ 2 až 5.

§ 19.

Dekret presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 118 Sb., o opatřeních v řízení vyživovacího hospodářství, zákon ze dne 16. ledna 1896, č. 89 ř. z. z roku 1897 o obchodě s potravinami a některými předměty užitnými a vládní nařízení ze dne 7. května 1920, č. 377 Sb., o výrobě a obchodu potravinovými náhražkami, ve znění vládního nařízení ze dne 9. prosince 1920, č. 640 Sb., zůstávají nedotčeny.

§ 20.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitřního obchodu v dohodě s ministrem výživy a ostatními zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Krajčír v. r.

_____